

نگاه

ماهیکیری اسرائیل از آب گل آلود

احسان شمس . مدرس دانشگاه

● از هفت سال پیش تاکنون که جنگ داخلی سوریه آغاز شده، هیچ‌گاه تنش – چه در عرصه داخلی و چه در عرصه بین‌المللی – تا این حد بالا نبوده است. از طرفی روسیه و ایران، پشتیبان بدون قیدوشرط دمشق هستند و شنیده‌های اخیر حاکی از همکاری‌های گسترده‌تر میان این دو است. از طرفی ترکیه بدون حمایت از بشار اسد، به تصرف مناطق کردنشین و جنگ با کردها پرداخته که عمدتا توسط ایالات متحده تجهیز نظامی شده‌اند. اما درعین حال ادعا دارد که شراکت و همکاری با روسیه و ایران را برهم نخواهد زد، همان‌گونه که اتحاد با ایالات متحده را از دست نخواهد داد. اسرائیل نیز هرازگاهی از این آب گل‌آلود ماهی گرفته و نقاط موردنظر خود در سوریه را بمباران می‌کند که در نمونه اخیر آن چندین ایرانی به شهادت رسیدند. از طرفی غرب که هرچند آشکارا بیان نمی‌کند، اما در عمل خواهان سقوط بشار است. از طرفی کردها را تجهیز می‌کند، از طرفی برای حمایت از مخالفان مناطق امن هوایی ایجاد کرده و در مورد اخیر هم با بیش از صد موشک یک نقطه در دمشق و دو نقطه در حمص که ادعا دارد در رابطه با تسلیحات شیمیایی هستند را مورد حمله قرار داده است. به‌راستی واقعیت‌ها در سوریه بر هیچ‌کس معلوم نیست. به‌عنوان مرجعی بی‌طرف نمی‌توان گفت که حمله شیمیایی توسط چه کسی انجام شده است. اگر دولت سوریه را مسئول قلمداد کنیم او توسط سازمان ملل خلع سلاح شده و در شورای امنیت به‌وضوح اعلام شده که بشار اسد سلاح شیمیایی در اختیار ندارد. اگر مخالفان را مسئول این عمل ضدبشری بدانیم که هیچ مدرکی دال بر آن وجود ندارد یا مرجعی آن را تأیید نکرده است. قطع‌نامه روس‌ها در شورای امنیت برای تحقیق مستقل درمورد دوما یا ادعای آنان در مورد نقش بریتانیا در صحنه‌سازی طبیعا مورد تردید جامعه جهانی قرار خواهد گرفت. حمله موشکی اخیر تنش میان روسیه و غرب را افزوده، به‌نحوی‌که روس‌ها قول داده‌اند پاسخ دهان‌کچی ایالات متحده را بدهند. این سطح از تنش نظامی بعد از فروپاشی شوروی بی‌سابقه است و حتی در مورد شبه‌جزیره کریمه هم دیده نشد. از همین جهت است که دیدرکل سازمان ملل همه را به خویشتن‌داری دعوت کرده و نسبت به بروز جنگ سرد جدید هشدار می‌دهد. اما ایالات متحده خواهان تنش بیشتر در منطقه است. چراکه به‌واسطه آن چند هدف را تأمین می‌کند. اول آنکه کمربند امنیتی به دور روس‌ها را محکم‌تر خواهد کرد و هزینه‌های بیشتری بر اقتصاد عمدا متکی بر انرژی روس‌ها وارد می‌کند. برای مثال در هفته گذشته ارزش روبل در مقابل دلار آمریکا حدود ۳۰ درصد افت کرد.

دوم آنکه رؤیای چینی‌ها را برای دسترسی زمینی به ساحل مدیترانه بر باد خواهد داد. اکنون که رشد اقتصاد چین در حال تبدیل‌کردن این کشور به ابرقدرت اقتصاد دنیاست، ایالات متحده تنها ناظر این قضیه برای فتح بازارهای آفریقا و خاورمیانه (جایی که منابع انرژی چین تأمین می‌شود) نخواهد بود. جنگ اقتصادی میان چین و غرب آغاز شده و البته این ابتدای راه است. ایالات متحده با برهم‌زدن امنیت خاورمیانه جلو نفوذ چین را سد می‌کند. سوم اینکه کاهش هزینه‌های انسانی این تنش‌ها و به قول خود آمریکایی‌ها قدرت هوشمند است. درگیری‌های نظامی خاورمیانه دیگر با حضور سربازان آمریکایی نخواهد بود؛ بلکه با حضور کشورهای منطقه به نیابت از آمریکااست. نقشی که اکنون عربستان به‌خوبی از عهده آن برمی‌آید. فروش سلاح‌ها به این گروه از کشورها افزایش خواهد داشت و بالطبع تنش‌های امنیتی در خاورمیانه افزون خواهد شد.

مسئله چهارم اسرائیل است. اگر به تحولات دوساله اخیر قدس اشغالی توجه کنیم فلسطین بیشترین آسیب را دیده است. رژیم اسرائیل هم پایتختی قدس را به دست آورده و هم تنش با اعراب را به پایین‌ترین سطح ممکن از زمان تأسیس خود رسانده و هم متحدی محکم در کاخ سفید یافته است و هم مذاکرات صلح را به محاق برده؛ یعنی همه‌چیز غیر از ایران. ایالات متحده تحت هیچ شرایطی از اسرائیل و حمایت بدون قید و شرط آن دست نخواهد کشید. هرج‌ومرج تمام خاورمیانه را گرفته است. هر روز بر طرف‌های درگیر در سوریه افزوده شده و هیچ راه‌حل دیپلماتیکی برای آن متصور نیست. سوریه با اسد به اتحاد می‌رسد یا بدون اسد فرومی‌پاشد که البته احتمال دوم بیشتر است. افغانستان هر روز بیشتر به باتلاق فقر و داعش و ناامنی فرو می‌رود. تنش‌ها میان ایران و ائتلاف عربی هر روز بیشتر خواهد شد و افزایش تنش منجر به افزایش هزینه‌های امنیتی و کاهش رشد اقتصادی کشورهای منطقه خواهد شد و در این میانه به‌واسطه وجود نفت شل دیگر از نفت بالای ۷۰ دلار خبری نیست. عراق هنوز به وحدت کامل نرسیده و مشکل اقلیم هنوز پابرجاست. ترکیه‌ای که سعی در حفظ موازنه سیاسی بین روس‌ها و ایالات متحده و بهره‌برداری از آن را دارد، در آرزوی این امر خواهد سوخت و البته لبنان و یمن قربانی یکدیگر خواهند شد و فلسطینی که هیچ‌گاه رنگ آرامش نمی‌بیند. بسیار ساده‌انگاری است که همه اینها را اتفاقی بدانیم. این تصویر از خاورمیانه مرا به یاد طرح خاورمیانه کاندالیزا رایس در دولت جورج بوش پسر می‌اندازد. در تاریخ دیپلماسی ایران هیچ‌گاه صحنه خاورمیانه این‌گونه خطرناک نبوده است.

politics@sharghdaily.ir

دیپلماسی

۱۰۳ موشک و ۳ روایت درباره آینده سوریه

تبدیل به قدرت اصلی در سوریه شود که درحال‌حاضر به نظر نمی‌رسد هیچ‌کدام از گروه‌های درگیر در سوریه از چنین توانایی و پتانسیبی برخوردار باشند.
● **روایت سوم**؛ به نظر نگارنده احتمال وقوع آن بیشتر است که سوریه با وضعیت فعلی به سمت آتش‌بس چندساله برود، به این صورت که غرب سوریه در اختیار حکومت اسد، شرق سوریه در اختیار کردها و نیروهای تحت حمایت آمریکا و غرب و قسمتی از شمال سوریه نیز تحت اختیار ترکیه قرار گیرد و بقیه گروه‌های مسلح تندروی اسلامی نیز به‌تدریج از صحنه سیاسی سوریه حذف خواهند شد. ما در این وضعیت عملا شاهد سوریه غربی و شرقی خواهیم بود. غربی متمایل به روسیه و ایران و شرقی متمایل به غرب و به نظر می‌رسد روایت سوم حداقل می‌تواند برای مدتی منطقه را به آرامش برساند.

(جمعه‌شب در مورد قبلی و بامداد شنبه در این مورد) و البته نتوانست به‌اندازه سری قبل تأثیری بر بورس بین‌المللی و به‌ویژه قیمت طلا بگذارد. با این وضعیت صحبت درباره سوریه و آینده آن بعد از این موشک‌باران بسیار دشوار است، ولی می‌توان سه روایت را درباره آن متصور شد:
● **روایت اول**؛ امید چندانی به وقوع آن نیست، اجماع گروه‌های درگیر در سوریه، آشتی ملی و نوشتن قانون اساسی جدید، برگزاری انتخابات و سیستم حکومتی نو در سوریه با توجه به تعدد گروه‌های مسلح داخلی و خارجی در نزاعات سوریه و بازیگران بین‌المللی فراوان، احتمال وقوع چنین فرایندی بسیار ضعیف است.
● **روایت دوم**؛ این روایت مانند روایت اول از اقبال کمی برخوردار است و این احتمال که در ادامه درگیری‌ها در سوریه یک‌طرف درگیر دست بالا را پیدا کرده و سایر گروه‌ها را به‌تدریج از صحنه رقابت حذف کند و خود

حمله دوباره به سوریه

از تأیید تا تکذیب

شرق؛ نیمه‌شب دوشنبه، رسانه‌های دولتی سوریه و حزب‌الله لبنان خبر دادند سامانه دفاع هوایی این کشور، موشک‌هایی را که به سوی پایگاه‌های هوایی ارتش در «الشعیرات»، واقع در استان حمص و پایگاهی «الضمیر» در نزدیکی دمشق شلیک شده بود، رهگیری و منهدم کردند. برخی از منابع محلی از شنیده‌شدن صدای انفجارهای مهیبی در نزدیکی پایگاه هوایی در استان حمص و قلمون در نزدیکی دمشق که محل دو پایگاه هوایی است، خبر دادند. همان زمان «اریک پاهون»، سخنگوی پنتاگون، اعلام کرد که آمریکا در آن مقطع زمانی، در این ناحیه هیچ فعالیت نظامی‌ای نداشته است. به‌این‌ترتیب، به نظر می‌رسد درصورتی‌که این حمله رخ داده باشد، اسرائیل مسئول آن است. بامداد سه‌شنبه، تلویزیون سوریه از حمله موشکی تازه به الشعیرات خبر داده و تصاویری از یک موشک را نشان داد که به نظر می‌آمد در آسمان منهدم شده است. همچنین رسانه‌های حزب‌الله لبنان گزارش دادند که در مجموع ۹ موشک شلیک شده که شش موشک به‌سوی شعیرات و سه موشک به‌سوی پایگاهی نظامی در نزدیکی دمشق شلیک شده است.

به گزارش «ایرنا» و به نقل از «سانا» سامانه دفاع موشکی سوریه، چندین موشک ناشناس را بر فراز پایگاه هوایی الشعیرات در حمص مرکز این کشور رهگیری و منهدم کرد. ستاد تبلیغات جنگ سوریه به نقل از منابع نظامی این کشور تأکید کرد که پایگاه هوایی الشعیرات هدف شش موشک قرار گرفته که همه آنها منهدم شدند. همچنین یک منبع نظامی سوری گفته که پدافند هوایی ارتش سوریه سه فروند موشک را که به فرودگاه الضمیر در قلمون واقع در شرق دمشق شلیک شده بود، رهگیری و منهدم کرد. همچنین برخی رسانه‌ها به نقل از منابع میدانی احتمال دادند که این موشک‌ها از سوی جنگنده‌های رژیم صهیونیستی به سمت پایگاه هوایی الشعیرات شلیک شده باشند. خبرگزاری «الاعلام الحری» نیز گزارش داد که این موشک‌ها به سمت فرودگاه «الشعیرات» در ریف حمص شلیک شده بودند که از سوی اولین‌بار پدافند هوایی رهگیری شدند.

حمله تکذیب شد

اما ساعاتی بعد خبرگزاری رسمی سوریه به نقل از منابع نظامی، گزارش‌های قبلی خود درباره شلیک موشک به سمت پایگاه‌های هوایی این کشور را پس گرفت و گفت: «پدافند هوایی این کشور به‌دلیل هشدار اشتباه فعال شده و موشکی شلیک نشده است». به گفته این فرمانده سور، هشدار اشتباه رادارها در نتیجه حمله سایبری مشترک آمریکا و اسرائیل بوده که سبب شلیک موشک از‌سوی پدافند هوایی سوریه شده است. او گفته است: «کارشناسان روس در حال بررسی این مسئله هستند». قبل از تکذیب این خبر از سوی خبرگزاری رسمی سوریه، خبرگزاری «رویترز» به نقل از یک فرمانده گروه شبه‌نظامی هوادار دولت سوریه گفته که دیشب حمله‌ای به پایگاه شعیرات رخ نداده و پدافند این پایگاه به‌سبب خطا در سامانه هشدار شلیک کرده است. پایگاه هوایی شعیرات در ماه آوریل ۲۰۱۷، یعنی در فروردین ۱۳۹۶، هدف شلیک ۵۹ موشک آمریکایی قرار گرفت که در واکنش به حمله شیمیایی دولت سوریه به شهر «خان‌شixon» بود. گفته می‌شود در این حمله ۸۰ نفر کشته شده‌اند.

دوما بهانه شروع حملات

بسیست فروردین صدای بمباران در استان حمص در غرب سوریه به گوش رسید. بامداد روز

دوشنبه، پایگاه هوایی «تیفور» (T4) هدف گلوله قرار گرفت. از همان ابتدا ارتش روسیه، اسرائیل را عامل این حملات اعلام کرد. ولی در گزارش‌های اولیه، سوریه این حمله را به آمریکا نسبت داده بود. سخنگوی پنتاگون بالافاصله در بیانیه‌ای به این حمله واکنش نشان داد و گفت: «با وجود اینکه اوضاع سوریه را از نزدیک دنبال می‌کنیم، اما آمریکا دست به حمله هوایی در سوریه نزده است». بعد از مدتی، تلویزیون سوریه بر اساس گزارش «سانا»، خبرگزاری رسمی این کشور، حمله را کار جنگنده‌های اسرائیل دانست و از موضع خود درباره «حمله آمریکا» عقب‌نشینی کرد. به گزارش «المیادین»، موشک‌های شلیک‌شده به پایگاه هوایی «تیفور» از حریم هوایی منطقه «کسروان» و «البقاع» در لبنان عبور کرده و به خاک سوریه رسیده بود. همچنین خبرگزاری «اینترفاکس» روسیه، با اعلام بیانیه وزارت دفاع روسیه اعلام کرد که دو جنگنده اف-۱۰ اسرائیل، از طریق حریم هوایی لبنان، با شلیک هشت موشک هوابه‌زمین، به پایگاه نظامی حومه حمص حمله کرده‌اند. بر اساس این گزارش، سامانه دفاعی سوریه پنج فروند از موشک‌ها را «رهگیری» کرده است. در این حمله ۱۴ نفر جان باختند که هفت نفر از آنها ایرانی بودند. این حمله یک روز بعد از حمله شیمیایی به دوما اتفاق افتاده است.

اسرائیل مسئولیت بمباران را پذیرفت

اگر چه در همان ساعات اولیه خبرگزاری‌های رسمی دنیا و در رأس آنها روسیه، اعلام کردند که اسرائیل مسئول حمله به پایگاه هوایی تیفور است، اما روز گذشته بار دیگر، یک افسر ارشد ارتش اسرائیل به هدف‌قراردادن پایگاه نظامی تیفور سوریه از سوی جنگنده‌های این رژیم اذعان کرد. توماس فریدمن، ستون‌نویس روزنامه نیویورک‌تایمز در مطلبی که یکشنبه منتشر شد، به نقل از یک منبع مطلع نظامی اسرائیل نوشت که اسرائیل مسئول حمله به مرکز فرماندهی پهپاد‌های ایرانی در سوریه موسوم به «تی‌فور» بود. این منبع که خواسته نامش فاش نشود، گفته است: «این اولین‌بار بود که ما افراد و تأسیسات ایرانی را هدف می‌گرفتیم. البته یک پهپاد مسلح ایرانی در ماه فوریه وارد آسمان اسرائیل شده بود و اولین‌بار بود که ایران نه به صورت نیابتی بلکه مستقیما علیه اسرائیل اقدام می‌کرد». مقامات ایرانی تأکید کرده‌اند که انتقام حمله به پایگاه تی‌فور را خواهند گرفت.

سوریه محل تلاقی ایران و اسرائیل

عصر شنبه، بیست‌وپنجم فروردین، برخی از رسانه‌های عربی از شنیده‌شدن صدای انفجار در یک پایگاه نظامی در جنوب حلب خبر دادند. محل این پایگاه «جبل عزان» در جنوب حلب اعلام شد. شبکه خبری «سی‌ان‌ان» ترک اعلام مدعی شد: «این پایگاه متعلق به ایران بوده و دست‌کم ۲۰ نفر کشته شده‌اند». ساعاتی بعد این خبر توسط حزب‌الله لبنان تکذیب شد. به گزارش «ایسنا»، به نقل از سایت شبکه «روسیا الیوم»، حزب‌الله لبنان در بیانیه‌ای که در سایت رسمی خود منتشر کرد، اعلام کرد، آنچه برخی سایت‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی به نقل از رسانه‌های اسرائیلی و افراد شورشی سوری منتشر می‌کنند مبنی بر اینکه حمله‌ای اسرائیلی در حومه جنوبی حلب یا جنوب سوریه رخ داده، عاری از صحت است. عمار اسد، نماینده و نایب‌رئیس کمیسیون روابط بین‌الملل در پارلمان سوریه، هم در تماس با اسپوتنیک، وقوع هرگونه بمباران اسرائیلی در حلب را تکذیب کرد.

امنیت سوریه مهم است

مستقیم بین این دو بازیگر می‌رسد یا نه؟ پاسخ این است که تمامی بازیگران حاضر در خاورمیانه و در بحران سوریه هیچ عزمی برای رویارویی مستقیم با هم ندارند. به دلیل بالا و کُراف‌بودن هزینه جنگ مستقیم و غیرقابل پیش‌بینی‌بودن پیامدهای رویارویی مستقیم تاکنون بازیگران با وجود حضور در جنگ نیابتی و حضور سیاسی و نظامی در منطقه تلاش می‌کنند از رویارویی مستقیم پرهیز کنند. ضمن اینکه جنگ‌های نظامی فعلی در منطقه بخشی از تعارض‌های ژئوپلیتیک منطقه محسوب می‌شوند. شرایط سیاسی منطقه به صورتی است که درگیری نظامی بخشی از منازعه است و بخش دیگر منازعه، جنگ روانی، تحریم اقتصادی و جنگ دیپلماتیک است. از این جهت به نظر می‌رسد که بازیگران در منطقه به دنبال این نیستند که همه عزم خود را در جنگ‌های نظامی صرف کنند و مصمم هستند از سایر وضعیت‌های موجود؛ اعم از رسانه، اقتصاد و دیپلماسی برای پیشبرد اهداف خود بهره‌برداری کنند. به این شکل تحلیل ارائه‌شده دلیلی بر کاهش درگیری نظامی مستقیم بین ایران و اسرائیل و سایر بازیگران است. اما نباید از نظر دور داشت که اگر صحنه رقابت‌های منطقه‌ای همچنان از دیپلماسی فاصله گرفته و به سوی نظامی‌گری سوق یابد، هر حادثه پیش‌بینی‌شده‌ای می‌تواند پیامدهای ناگواری برای منطقه داشته باشد و از این جهت باید در نظر داشت ملاحظاتی که همچنان بازیگران را از رویارویی مستقیم بازداشته در آن صورت کارایی خود را از دست می‌دهند.

عباس پرورده
کارشناس خاورمیانه

الو شرق ۰۲۶۰۸۸۶۴۰

sharghline@sharghdaily.ir
پایک: ۰۴۶۹۹۰۳۰۰

● **فراوانی تعطیلات خوب است یا بد؟!**
برخی مناسبت‌ها، اعیاد و یادواره‌ها در تقویم کشور با موافقت مسئولان ذی‌ربط نامگذاری شده و در میان آنها بعضی روزها به‌طوررسمی و قانونی تعطیل اعلام شده است که عده‌ای با این تعطیلات موافق و برخی‌ها هم مخالف‌اند و تعداد تعطیلات رسمی و غیررسمی در ایران را با دیگر کشورها مقایسه می‌کنند! اینکه در کشور ما تعطیلات زیاد است، درست، اما در روزهای کاری هم که کارمندان و کارگزان فعالیت دارند، عده‌ای سخت کار و تلاش می‌کنند و در بعضی از مراکز با پیشرفت علم و فناوری و برخورداری از دستگاه‌های پیشرفته، دستگاه‌ها جایگزین کارکنان شده‌اند و در نتیجه بهره‌وری در برخی دستگاه‌ها کاهش یافته است. بگذریم از اینکه حقوق کارکنان بعضی از ادارات دولتی یا کارگران پایین است و موجب خستگی روحی حقوق‌بگیران کم‌درآمد می‌شود. افرادی که به تعطیلات رسمی کشور اعتراض دارند، به این موضوع هم باید توجه داشته باشند که آیا در روزهای کاری واقعا آنقدر کار وجود دارد که به محض تعطیلات، باعث ضرر و زیان به کشور شود؟ اگر واقعا این‌گونه است، قطعاً مسئولان، به‌ویژه نمایندگان مجلس شورای اسلامی، باید برای آن راه و چاره‌ای اساسی ببینشند، البته باید این موضوع- ضرر و زیان تعطیلات رسمی- با دقت و حساسیت بالایی رسیدگی شود و در صورت لزوم، دستی به تقویم‌ها ببرد و روزهای تعطیلات رسمی را کاهش دهند. اما بسیاری از مردم موافق کاهش تعطیلات عید نوروز باستانی نیستند و این سنت از قدیم‌الایام مورد توجه و پسند بسیاری قرار گرفته است و از‌این‌رو و نباید خللی در آن ایجاد شود. قدر مسلم کارمندان بیشتر از دیگران طرفدار تعطیلات رسمی هستند، زیرا در این تعطیلات به‌راحتی می‌توانند استراحت کنند و به زندگی‌شان برسند. به‌عنوان نمونه آقای فردوسی‌پور که چندی پیش مهمان برنامه دورهمی بود، مهران مدیری از ایشان درباره تعطیلات رسمی سؤال کرد که پاسخ داد قبلا از تعطیلات اصلا خوشم نمی‌آمد، اما این‌بار چون توانستم کارهای مهمی انجام دهم، از آن خوشم آمده است و از اینکه توانستم از تعطیلات به‌خوبی استفاده کنم، راضی هستم. به نظر می‌رسد تعطیلات برای ایرانیان بهترین فرصت انجام کارهای عقب‌افتاده است!

علی اکبر فرقانی

باطرح کارت‌خوان کیان برننده کیان؟

"قرعه‌کشی بزرگ طرح کیان
برای صاحبان سپرده‌های بانک پارسیان
متصل به دستگاه‌های کارت‌خوان"

❖ به ازای هر ۱ میلیون ریال رسوب در هر روز ۱ امتیاز

۱- یک فقره کمک هزینه خرید مسکن به ارزش ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۲- ده فقره کمک هزینه خرید خودرو هر کدام به ارزش ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

❖ امتیاز مشتریان دارای یک طرح فعال در باشگاه مشتریان بانک پارسیان با ضریب ۱۲۰٪ لحاظ خواهد شد.

بانک پارسیان

برای کسب اطلاعات بیشتر به شعب بانک پارسیان مراجعه شود.

صدای پارسیان: ۸۱۱۵۱۰۰۰

www.parsian-bank.ir

